

BESLUT

2021-05-10 Dnr: 21/00041

SAKEN

Rapport, SVT1, 2021-01-03, kl. 19.30, inslag om utlandsresor under covid-19-pandemin; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inledningsvis i inslaget sa en nyhetspresentatör att en moderat riksdagspolitiker erkänt att han firat jul på Kanarieöarna. Vidare sa presentatören följande.

Han anser sig inte ha brutit mot några regler, men skriver att han brustit i omdöme. Sedan tidigare har det varit uppmärksammat att MSB:s generaldirektör [namn] firade jul där. En resa som han i en intervju med [en kvällstidning] anser var nödvändig. Folkhälsomyndigheten avråder från alla icke nödvändiga utlandsresor.

ANMÄLNINGARNA

Anmälarna anför sammanfattningsvis att påståendet att Folkhälsomyndigheten (FHM) avråder från alla utlandsresor var felaktigt. En av anmälarna anför att det bara är regeringen via Utrikesdepartementet (UD) som kan avråda från utlandsresor och att det vid sändningstillfället inte fanns någon avrådan att resa inom EU. Anmälaren anför vidare att det var samhällsfarligt att sprida felaktig information, och att det även bidrog till att elda på medias häxjakt på generaldirektören för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television AB (SVT) anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och programföretaget anför sammanfattningsvis följande.

Som framgick handlade inslaget om att en riksdagspolitiker hade gått ut med att även han hade firat jul i Spanien och därmed inte brutit mot några regler men att

han ansåg sig ha brustit i omdöme. Detta efter att MSB:s generaldirektör sagt att han bedömt sin resa till Spanien som en nödvändig resa. I samband med detta sa nyhetspresentatören att FHM avråder från alla icke nödvändiga utlandsresor. Det sades alltså inte att FHM avråder från alla utlandsresor. Detta var inte heller inslagets huvudsakliga innehåll och var en sammanfattning av information som fanns på bland annat FHM:s och UD:s webbplatser. Rekommendationerna kring utrikesresor hade beskrivits ingående och mer i detalj i andra publiceringar i rapporteringen under perioden. Där framgick tydligt att UD fortsatt avrådde från icke-nödvändiga resor till alla länder med undantag för länderna inom EU/EES/Schengen/Storbritannien till exempel. UD uppmanade dock alla som tänkt resa till länder inom EU, där det alltså inte fanns någon formell avrådan, ”att noga överväga om resan behöver göras”.

Under den aktuella perioden stod bland annat följande att läsa på FHM:s webbplats om resor under julhelgerna.

Från den 14 december gäller nya råd för hela landet. [...] Råd 3: Res på ett säkert sätt. Försök att inte resa till andra platser. Om du ändå reser, så ska du bara träffa dem du reser med.

I ett pressmeddelande från Regeringskansliet framgick följande

Vid resor till länder där det för närvarande inte finns någon avrådan, uppmanar UD alla att noga överväga om resan behöver göras.

Utrikesministern sa bland annat följande under samma period.

UD har hävt avrådan för större delen av Europa. Detta innebär inte att det är riskfritt att resa till dessa länder. Ett stort eget ansvar faller på den enskilde resenären att överväga om det verkligen är rätt tid att resa, förbereda och genomföra resan på ett säkert sätt.

Eftersom sammanfattningen av rådet inte gällde inslagets huvudsakliga innehåll och inte var felaktig och ämnet hade behandlats utförligare i SVT Nyheters övriga rapportering, anser SVT att inslaget inte strider mot kravet på saklighet.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att uppgiften i inslaget om att FHM avråder från alla icke nödvändiga utlandsresor var en förenklad beskrivning av de vid sändningstillfället aktuella reserekommendationerna som SVT hänvisar till i företagets yttrande. Med beaktande av att inslaget var ett kort nyhetstelegram anser nämnden att förenklingen inte medför att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Gustav Aspengren.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.